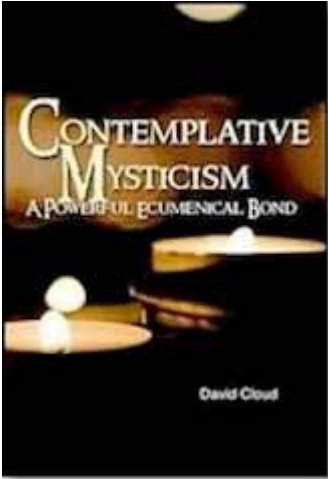

Lectio Divina: gemeenschap met demonen

Bron: https://www.wayoflife.org/reports/lectio_divina.html, 5-8-2015

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V., 22-10-2023

Voorwoord

Het volgende komt uit *Contemplative Mysticism: A Powerful Ecumenical Bond*.¹ ISBN 978-1-58318-113-3. Contemplatieve mystiek, die zijn oorsprong vindt in het Rooms-katholieke en Grieks-orthodoxe monnikendom, doordringt tegenwoordig elke tak van het christendom. In dit boek documenteren we het feit dat de katholieke mystiek onvermijdelijk leidt tot een ruimdenkende oecumenische filosofie en tot capitulatie voor ketterijen. Voor velen heeft dit pad geleid tot interreligieuze dialoog, boeddhisme, hindoeïsme, universalisme, pantheïsme, panentheïsme, zelfs godinnentheologie. Eén hoofdstuk is gewijd aan het blootleggen van de ketterijen van **Richard Foster**:² “Evangelicalism’s Mystical Spark Plug”. We beschrijven belangrijke contemplatieve praktijken, zoals centreren gebed, het visualiseren van gebed, het Jezusgebed, *lectio divina* en het labyrint. We kijken naar de geschiedenis van het Rooms-katholieke monnikendom dat contemplatief gebed voortbracht,

en we onderzoeken de fouten van contemplatieve mystiek. In de “Biographical Catalog of Contemplative Mystics” kijken we naar de levens en overtuigingen van 60 van de belangrijkste figuren in de contemplatieve beweging, waaronder Franciscus van Assisi, Ignatius van Loyola, Johannes van het Kruis, **Brennan Manning**,³ **Thomas Merton**,⁴ Teresa van Avila, **Richard Foster**⁵ en **Dallas Willard**.⁶ Het boek bevat een uitgebreide index en 482 pagina’s, beschikbaar in gedrukte en e-book-edities van Way of Life Literature.

De term “lectio divina” is Latijn en betekent goddelijk lezen. Het is een katholieke monastieke methode om de Schrift op een mystieke manier te lezen.

Op het eerste gezicht klinkt *lectio divina* misschien niet heel anders dan een traditionele devotionele benadering waarbij de Schrift wordt gelezen en erover wordt gemediteerd (overdacht) in gemeenschap met de Heilige Geest. Maar het verschilt is als volgt:

Ten eerste verwijst lectio divina niet naar “meditatie” in bijbelse zin

Voorstanders van *lectio divina* wijzen op passages in de Schrift die verwijzen naar “meditatie” (SV, HSV: “overdenken”) - bijvoorbeeld in Jozua 1:8; Psalm 1:2 - waardoor de ongeïnformeerde lezer ertoe gebracht zou worden te geloven dat die passages een Schriftuurlijke praktijk beschrijven. In feite beschrijven ze iets heel anders.

¹ https://www.wayoflife.org/free_ebooks/contemplative_mysticism.php

² Rubriek “Richard Foster”: http://www.verhoevenmarc.be/valse_leraars.htm#foster1

³ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/zwerversevangelie.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/heengaan-manning.pdf>

⁴ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/heengaan-merton.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Thomas-Merton.pdf>

⁵ Rubriek “Richard Foster”: http://www.verhoevenmarc.be/valse_leraars.htm#foster1

⁶ Rubriek “Dallas Willard”: http://www.verhoevenmarc.be/valse_leraars.htm#willard

Overweeg een beschrijving van *lectio divina*. De beoefenaar wordt geleerd om te beginnen met diepe ademhalingsoefeningen en herhaling van een “gebedswoord” *om in een contemplatieve staat te komen*. Dit verwijst naar een mantra. Het doel is om “innerlijk stil te worden” (Luke Dysinger, “Accepting the Embrace of God: The Ancient Art of Lectio Divina”, *Valyermo Benedictine*, voorjaar 1990). Nadat hij zich heeft voorbereid, leest de beoefenaar een gedeelte van de Schrift langzaam en herhaaldelijk, drie of vier keer. Door een woord of zin te kiezen die in het bijzonder “tot hem spreekt”, herhaalt hij dat langzaam, waardoor het kan interageren met zijn “innerlijke wereld van zorgen, herinneringen en ideeën”. Vervolgens praat hij met God over de tekst. Ten slotte rust hij in stilte voor God in gedachteloze mystiek.

De katholieke priester Luke Dysinger zegt:

“Opnieuw beoefenen we **STILTE, HET LOSLATEN VAN ONZE EIGEN WOORDEN**; deze keer gewoon genieten van de ervaring om in de tegenwoordigheid van God te zijn”.

Merk op hoe Thomas Merton de meditatie beschrijft die wordt uitgevoerd in *lectio divina* en andere katholieke contemplatieve praktijken:

“Meditatie is ... een reeks innerlijke activiteiten die ons voorbereiden op de vereniging met God” (*Spiritual Direction and Meditation*, 1960, p. 54).

“Meditatie is meer dan alleen praktisch denken” (p. 55).

“... de vruchtbare stilte waarin **WOORDEN HUN KRACHT VERLIEZEN EN CONCEPTEN AAN ONZE GREEP ONTSNAPPEN** is misschien wel de volmaaktheid van meditatie” (p. 57).

“Vaker wel dan niet, kunnen we tevreden zijn om gewoon te rusten en vredig te zweven met de diepe stroom van liefde, niets van onszelf doend, maar de Heilige Geest toelatend om te werken in de verborgen diepten van onze ziel” (pp. 101, 102).

Richard Foster, die een verrijkende invloed heeft gehad op de contemplatieve praktijken van het evangelicalisme, citeert de katholieke mystica Madame Guyon als volgt:

“Zodra je de aanwezigheid van de Heer voelt, **IS DE INHOUD VAN WAT JE LEEST NIET LANGER BELANGRIJK**. De Schrift heeft zijn doel gediend; het heeft je geest tot rust gebracht; Het heeft je bij hem gebracht. ... Je moet altijd onthouden dat **JE ER NIET BENT OM INZICHT TE KRIJGEN IN WAT JE HEBT GELEZEN**; in plaats daarvan lees je om je geest te keren van de uiterlijke dingen naar de diepe delen van je wezen. **JE BENT ER NIET OM TE LEREN OF TE LEZEN, MAAR JE BENT ER OM DE AANWEZIGHEID VAN JE HEER TE ERVAREN!**” (*Devotional Classics*).

Het boek van Thelma Hall over *lectio divina* is *getiteld Too Deep for Words* (te diep voor woorden). Dit beschrijft het uiteindelijke doel van de mystieke praktijk.

Mike Pershon van Youth Specialities zegt dat *lectio divina* de beoefenaar naar een ander bewustzijnsniveau moet brengen (www.cellofpeace.com/refl_lectio.htm).

Robert Webber, wijlen wheaton college professor, bevestigt het transcendentale aspect van *lectio divina*:

“Het doel van *Lectio Divina* is vereniging met God door middel van een meditatief en contemplatief gebed van de Schrift. ... Al dergelijke pogingen om de ervaring te verwoorden slagen er noodzakelijkerwijs niet in om de realiteit uit te drukken om de eenvoudige reden dat **CONTEMPLATIE HET DENKEN EN REDENEREN** van meditatie overstijgt ... *Contemplatio* verschuift het bidden van de Schrift naar een nieuwe taal (**STILTE**). Deze stilte vraagt ons niets te doen, het is een oproep tot zijn (call to being). Thomas Merton zegt: ‘**DE BESTE MANIER OM TE BIDDEN IS: STOP**’” (*The Divine Embrace: Recovering the Passionate Spiritual Life*, 2006, pp. 209, 210).

John Michael Talbot zegt dat *lectio divina* de beoefenaar moet bewegen “in een realiteit voorbij beeld en vorm” (*Come to the Quiet*, p. 49). Hij zegt:

“Als God het toestaat, laat dan de realiteit van de heilige tekst overgaan naar zuivere spirituele intuïtie in Zijn Geest”, en: “... sta jezelf toe om over te gaan in contemplatie VOORBIJ WOORDEN” (pp. 53, 62).

Mark Yaconelli, die in evangelicale omgevingen spreekt, beschrijft *lectio divina* als volgt:

“Om *lectio divina* te beoefenen, kies je een tijd en plaats die vredig is en waarin je alert en bid-dend kunt zijn. Stel jezelf voor gebed op een manier die voor jou natuurlijk is. Dit kan een gesproken gebed tot God zijn om je vollediger open te stellen voor de Geest, een zacht ontspanningsproces dat zich richt op ademen, zingen of chanten, of gewoon een paar minuten **STILTE OM JEZELF TE ONTDOEN VAN GEDACHTEN, BEELDEN EN EMOTIES**”.

Het is duidelijk dat meditatie en gebed, naar de *lectio divina* mode, ver verwijderd zijn van het simpelweg overdenken van de Schrift voor de Heer, het zoeken naar een beter begrip ervan, het erover praten met God en het toepassen op iemands leven door de wijsheid en kracht van de inwonende Heilige Geest.

Ten tweede associeert *lectio divina* de beoefenaar met eeuwenoude ketterij

Lectio divina werd uitgevonden door de ketter Origenes in de derde eeuw en werd aangenomen als een Rooms-katholieke praktijk in de donkere middeleeuwen. **Origenes**⁷ is een gevaarlijke man om te volgen. Naast andere ketterijen ontkende hij de onfeilbare inspiratie van de Schrift en de letterlijke geschiedenis van de eerste hoofdstukken van Genesis, onderwees hij doopregeneratie en universele redding en geloofde hij dat Jezus een geschapen wezen is.

De praktijk van *lectio divina* werd opgenomen in de regels van het duistere monnikendom van Rome. Het werd in de 12e eeuw in vier stappen gesystematiseerd door Guido II, een kartuizermonnik, in “De ladder van vier sporten” of “De ladder van de monnik”. De vier stappen zijn lezen, meditatie, gebed en contemplatie, die verondersteld worden het middel te zijn waarmee men “van de aarde naar de hemel kan klimmen” en “hemelse geheimen” kan leren.

Lectio divina is dus nauw verbonden met het Rooms-katholicisme en zijn valse evangelie. Moderne *lectio divina* goeroes zoals **Thomas Merton**⁸ en **Thomas Keating**⁹ treden in de voetsporen van oude katholieke ketteren door deze praktijk te verweven met de ketterijen van Rome. Merton, bijvoorbeeld, associeert *lectio divina* met de Mis (die hij beschrijft als een “levende en uiterst effectieve herpresentatie van Christus’ offer”), doopregeneratie, het verdienen van vereniging met God, gebeden tot Maria en redding door werken (*Spiritual Direction and Meditation*, pp. 62, 71, 72, 74, 108).

Bijbelgelovigen hebben gedurende het hele kerktijdperk rijke devotionele praktijken gehandhaafd zonder hun toevlucht te nemen tot iets dat door ketteren is uitgevonden en zich in de schoot van de Hoerenkerk heeft ontwikkeld.

Ten derde wordt *lectio divina* meestal gebruikt als een middel om persoonlijke openbaring en mystieke ervaringen te ontvangen die verder gaan dan de woorden van de Schrift.

Youth Specialties’ *Youth Worker Journal* zegt over *lectio divina*: “HET DOEL IS NIET EXEGESE OF ANALYSE, maar God tot ons laten spreken door het woord” (geciteerd uit Brian Flynn, “Lectio Divina--Sacred Divination¹⁰”).

⁷ Zie onder de “Kerkvaders”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/kerkvaders.pdf>

⁸ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/heengaan-merton.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Thomas-Merton.pdf>

⁹ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/kundalini2.pdf>

¹⁰ Divination = waarzeggerij.

Dit verwijst naar een mystiek weten en een transcendentale openbaring die zogenaamd buiten het bewuste denken bestaat.

Brian Flynn maakt een belangrijke opmerking:

“Het concept om God door Zijn Woord te laten spreken is volkomen legitiem. Dat ervaar ik als ik de Bijbel lees of erover mediteer. In de context van dit artikel [Youth Specialties] is het echter niet de bedoeling om de betekenis van een Bijbelvers te overdenken door erover na te denken, maar is het eerder bedoeld om er een ervaring mee op te doen.

Thomas Keating zegt:

“De vroege monniken ... zouden met die zin of frase zitten ... Gewoon luisteren, langzaam dezelfde korte tekst steeds opnieuw herhalen. Deze ontvankelijke gezindheid stelde de Heilige Geest in staat om hun vermogen om te luisteren uit te breiden” (“The Classical Monastic Practice of Lectio Divina”).

Het gevaar van de *lectio divina-methode* wordt geïllustreerd door het feit dat de beoefenaars ervan op deze manier ketterij worden onderwezen. Dit blijkt duidelijk uit het feit dat katholieke mystieke heiligen in hun ketterijen zijn bevestigd door deze praktijk gedurende de tijdsruimte van meer dan een millennium.

Overweeg een openbaring die Basil Pennington zei te hebben ontvangen via *lectio divina*. Hij zei dat hij de woorden van Christus “Ik ben de weg” uit Johannes 14:6 koos en ze herhaalde tijdens zijn meditatie en gedurende de dag. Aan het einde van de dag, toen hij moe was en niet uitkeek naar het zingen van avondgebeden in het klooster, zei hij dat de Heer tot hem sprak en zei: “Oh ja, jij bent de weg”, dus ging hij “vespers zingen en had een geweldige tijd” (interview met Mary NurrieStearns gepubliceerd op de website voor persoonlijke transformatie, www.personaltransformation.com - [genoemde pagina bestaat niet meer]).

Merk op dat “de Heer” naar verluidt de verklaring nam dat Christus de weg is en deze op Pennington toepaste, hem onderrichtend dat ook hij de weg is, wat absolute ketterij is.

Wij geloven sterk in het bestuderen van de Schrift en het zoeken naar Gods verlichting ervan, maar dit wordt gedaan door een proces van interpretatieve Bijbelstudie en actieve overdenking (bijv. Jozua 1:8; Psalm 1:1-3; 2 Timotheüs 2:15), in plaats van door een mystiek proces dat verder wil gaan dan de woorden van de Bijbel en nauw verbonden is met ketterij.

Voormalig paragnost Brian Flynn waarschuwt:

“Door passages uit de Schrift, die een bedoelde betekenis hebben, te nemen en ze op te splitsen in kleinere, afzonderlijke segmenten, vaak met het doel om steeds opnieuw te chanten, gaat de ware betekenis van de passages verloren. In plaats daarvan wordt een vorm van occulte mystiek beoefend – met de hoop en de intentie om een mystieke ervaring op te doen die God nooit heeft bedoeld toen Hij de geïnspireerde woorden aan Zijn dienaren gaf” (*Running against the Wind*, p. 136).

Ten vierde omvat de traditionele praktijk van lectio divina het zoeken naar een “diepere” betekenis van de Schrift

Dit verwijst naar Origenes’ vergeestelijkte betekenis die verder gaat dan het letterlijke. Origenes beweerde dat de Schrift vier betekenisniveaus heeft. Hij sprak over de letter en de geest, de buitenkant en het innerlijke. Terwijl hij een historische, letterlijke betekenis erkende, benadrukte hij de “allegorische” betekenis. Hij vergeleek de letterlijke betekenis van de Schrift met water, terwijl de diepere allegorische betekenis de wijn is. In navolging van Origenes interpreteerde Gregorius de Grote het “wiel in het wiel” van Ezechiël 1:16 om te betekenen dat de allegorische betekenis verborgen is in de letterlijke betekenis van de Schrift. Deze fout laat de interpretatie van de Schrift over aan de verbeelding van de lezer, want als de Bijbel niet bedoelt wat hij zegt wanneer hij wordt geïnterpreteerd volgens de normaal-letterlijke methode, dan kunnen we niet met zekerheid weten wat hij betekent. Dit is een van de fundamentele fouten van het Roomse monnikendom en ze wordt vandaag de dag overgenomen door evangelicals.

Thomas Keating zegt:

“Met ‘herkauwen’ bedoel ik het zitten met een zin, frase of zelfs één woord dat uit de tekst naar voren komt, waardoor de Geest ons luistervermogen kan uitbreiden en ons kan openstellen voor de diepere betekenis ervan; met andere woorden, OM DOOR TE DRINGEN IN DE GEESTELIJKE BETEKENIS van een Schriftgedeelte” (“The Classical Monastic Practice of Lectio Divina”).

Het is duidelijk dat deze “diepere betekenis” iemand verder brengt dan de ware betekenis van de Schrift, gezien het een praktijk is die geliefd is bij Rooms-katholieken. Eeuwenlang hebben katholieke monniken en nonnen “gemediteerd” over de Schrift via de methode van *lectio divina*, maar ze zijn nooit tot de kennis van de waarheid gekomen! Het heeft hen alleen maar bevestigd in hun toewijding aan de ketterijen van Rome.

Ten vijfde bevat de praktijk van lectio divina geen sterke waarschuwing over het potentieel voor spirituele waanideeën en het gevaar van het ontvangen van “doctrines van demonen”

De katholieke priester Luke Dysinger zegt:

“Verheug je in de wetenschap dat God met je is in zowel woorden als stilte, in spirituele activiteit en innerlijke ontvankelijkheid” (“Accepting the Embrace of God: The Ancient Art of Lectio Divina”).

Als Dysinger, die een moderne monnik is, bijbelse devotie zou beoefenen in ware gemeenschap met de Geest van waarheid, zou hij erkennen dat Romanisme ketterij is en ervoor vluchten, maar hij beoefent contemplatieve praktijken vanuit een positie van onwedergeborenheid en geestelijke blindheid en onbewuste openheid voor misleiding.

Brian Flynn geeft een belangrijke waarschuwing over deze praktijk wanneer hij zegt:

“Ik had een discussie tijdens de lunch met een voorganger die *Lectio Divina* onderwees op een lokaal seminarie, en hij probeerde de praktijk te verdedigen. Hij stelde dat tijdens het steeds opnieuw lezen van een bladzijde uit de Schrift een woord naar je ‘toe springt’. Hij zei dat de Heilige Geest dit woord voor jou kiest. Maar hoe weet ik dat dit concept waar is? Ten eerste is er geen verwijzing naar *Lectio Divina* in de Bijbel. Ten tweede, hoe weet ik wat dit woord voor mij zou moeten betekenen? Als het ‘liefde’ zou zijn, betekent dat dan dat ik me zou moeten concentreren op liefde voor mezelf, God, de wereld, zus, moeder, broer? Er is geen andere manier om te weten dan mijn eigen verbeelding of verlangen te gebruiken. ... DOOR DEZE PRAKTIJK TE GEBRUIKEN, VERANDEREN WE DE BIJBEL IN EEN MYSTIEKE APPARAAT VOOR PERSOONLIJKE OPENBARINGEN IN PLAATS VAN EEN BRON VAN KENNIS. Door passages uit de Schrift, die een bedoelde betekenis hebben, te nemen en ze op te splitsen in kleinere, afzonderlijke segmenten, vaak met het doel om steeds opnieuw te chanten, gaat de ware betekenis van de passages verloren” (“Lectio Divina – Sacred Divination [waarzeggerij]”).

Ten zesde is de praktijk van lectio divina in strijd met de bijbelse instructie over Schriftstudie

Het Nieuwe Testament instrueert de gelovige niet om in stilte voor God te zitten of zichzelf in een contemplativiteit-ontvankelijke staat te brengen. Het instrueert ons niet om de Schrift te gebruiken om te proberen “God te ervaren”. Het instrueert ons om als “arbeider” te studeren (2 Timotheüs 2:15). Dit is een actief proces in plaats van een passief proces. In de juiste beoefening van Bijbelstudie is de geest volledig ingeschakeld; de geest is militant op zoek naar Gods wijsheid en is op zijn hoede voor misleiding; Men is biddend en zoekt goddelijke hulp. De wijze Bijbelstudent weet dat het gevaarlijk is om Schriftuur te isoleren, dus analyseert hij zorgvuldig de context en vergelijkt hij de Schrift met de Schrift. Hij vertrouwt niet uitsluitend op zijn eigen intuïties over de betekenis van de Schrift, maar raadpleegt vertrouwde, godvruchtige mannen en gebruikt zorgvuldig godvruchtige woordenboeken en commentaren.

***Lectio Divina* is geen onschuldig middel om over de Schrift te mediteren. Het is een onschrijf-
tuurlijke praktijk die de kracht heeft om de beoefenaar in gemeenschap met demonen te trek-
ken.**

Lees verder:

- Rubriek “Lectio Divina”: <http://www.verhoevenmarc.be/contemplatief.htm#lectio-divina>
- Rubriek “Contemplatief, Luisterend Gebed, Oosterse Meditatie”:
<http://www.verhoevenmarc.be/contemplatief.htm>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm